

GƯƠNG SÁNG MUÔN ĐỜI

SDD-00154

Kể chuyện Hồ Xuân ...

Kể chuyện

HỒ XUÂN HƯƠNG

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

THẠCH LIÊN THIÊN

Hồ Xuân Hương, bà chúa thơ Nôm, cũng là bà chúa của sự kiêu ngạo. Ấy vậy mà chính bà chúa đó một lần duy nhất, phải thật lòng khen ngợi một bài thơ và sau bài thơ đó là một con người tài hoa...

Một mùa đông, nhân mùa thi Hương, một ngôi nhà xinh xắn mang tên là “Cổ nguyệt quán” được Hồ Xuân Hương mở ra trên bờ hồ Tây làm nơi đọc sách, ngâm thơ và xướng hoạ với các văn nhân tài tử khắp Bắc Hà.

Quán mở ra cũng đã khá lâu mà khách ra vào ngày càng thưa thớt. Thế rồi buổi sáng cận kề ngày thi, giữa lúc chủ quán và hai nữ tỳ đang ngồi chuyện vãn vì vắng khách thì có một người bước vào. Có lẽ vẻ ngoài giản dị nhưng nét mặt khôi ngô tuấn tú của người khách lạ đã gây được cảm tình nên đích thân Xuân Hương ra đón khách:

- Thưa, tiên sinh dùng gì?

THƯ VIỆN
TRƯỜNG TIỂU HỌC
NGOC SON

17

Khách nói ngay:

- Tôi là người phương xa đến, được nghe “Cổ nguyệt quán” có lẽ phải làm một bài thơ trình lên thay lễ nhất kiến, điều đó có đúng không?

Xuân Hương cười đáp:

- Đành rằng lệ quán thì như thế, nhưng nếu tiên sinh chỉ đến để uống rượu thì không kể...

- Tục hay không nên bỏ, lệ cũ chẳng nên thay. Vả lại tôi đến đây không phải chỉ để uống rượu, nên dù bất tài cũng xin được hầu thơ nàng.

Xuân Hương liếc mắt cười, và gọi người mang giấy bút ra.

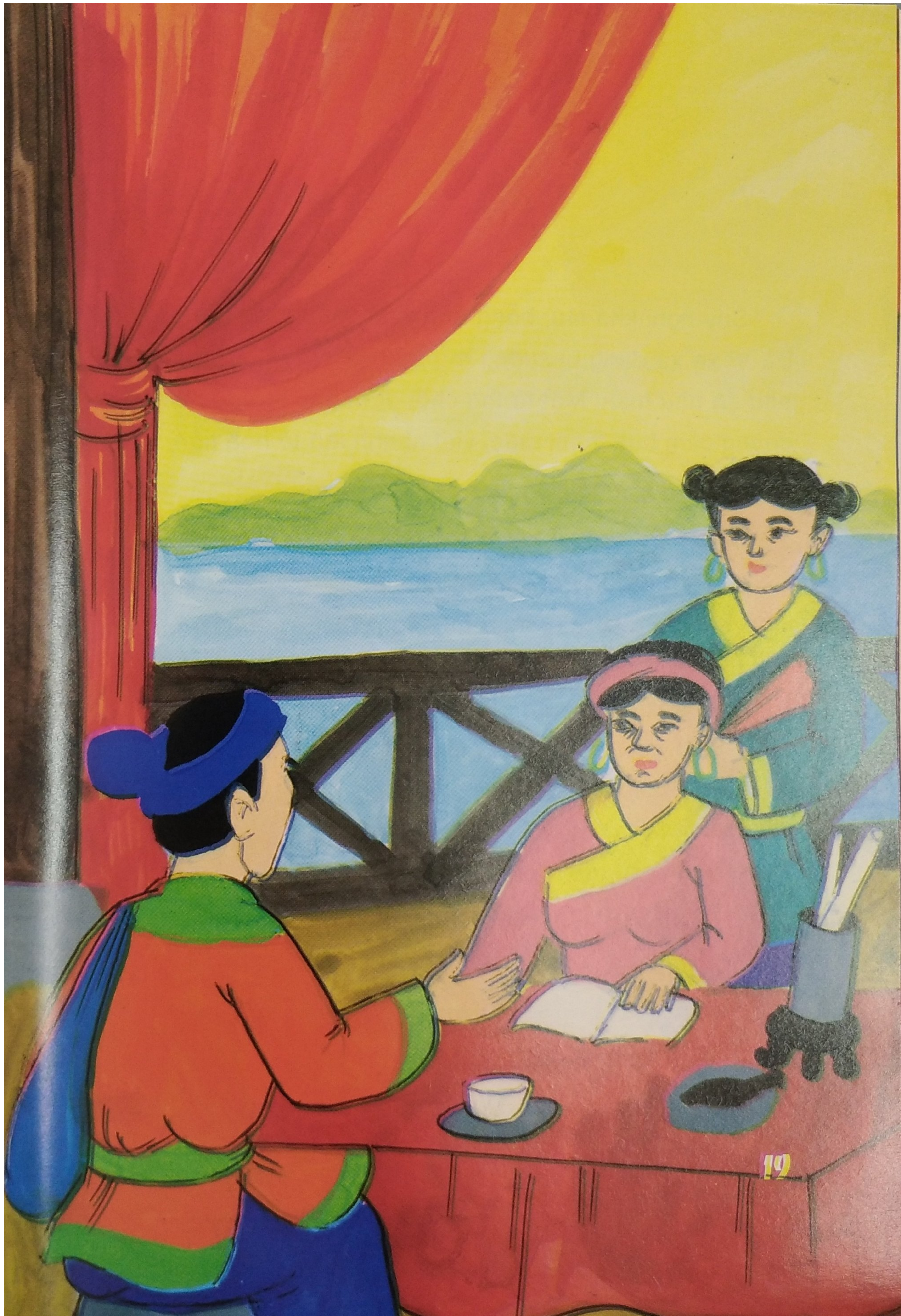
Người khách nói với Xuân Hương:

- Xin nàng hãy ra đề!

- Ồ không! Xin tiên sinh hãy tự chọn lấy thì hơn. Còn nếu tiên sinh muốn, tôi xin có một lời coi như gợi ý vậy thôi. Xin cứ lấy hoàn cảnh giữa hai ta mà làm đề.

Nói xong Xuân Hương lạnh lùng quay gót. Người khách hơi nhú mày, có lẽ chàng đã ý thức được sự hóc hiểm của đề ra.

- Hoàn cảnh giữa ta và nàng... Nàng muốn nói gì đây?

Suy nghĩ khá lâu, bỗng ánh mắt chàng bắt gặp dãy núi Ba Vì xa xa đang bị sương mù ban mai mùa đông che phủ như ẩn như hiện. Một tứ thơ chợt đến, sau một lúc suy nghĩ chàng cầm bút, thấm mực, viết nhanh lên tờ hoa tiên.

Thiên thạch nguyên lai bản thậm huyền

Nhất triều vân vũ thạch liên thiên

(Những đá do trời sinh ra nguyên lai huyền bí lắm. Một sớm kia trải qua mây mưa thì sắc đá lẫn da trời trông như liền nhau).

Nhưng rồi lâu lắm, chàng vẫn không hạ bút viết tiếp được. Mải nghĩ ngợi về bài thơ chàng không hề biết rằng một trong hai cô hầu gái đã nhẹ bước tới gần, lén nhìn qua vai chàng và trở lại nói gì với cô chủ mà ba người, cả chủ lẫn tớ đều xuýt xoa. Chàng càng không biết họ đã bàn bạc thêm những gì, chỉ đến khi cô hầu gái trở lại bàn, cất tiếng:

- Thưa tiên sinh!

Chàng mới như chợt tỉnh:

- Cô nương bảo gì ạ?

Cô hầu hơi mím môi nhưng vẫn không giấu được nụ cười nửa như tinh nghịch, nửa như giễu cợt:

- Cô tôi bảo ra thưa với tiên sinh, nếu không thể làm được ngay thì để về nhà làm tiếp kéo ngồi đây lâu bất tiện...

Ánh mắt người khách như tối lại nhưng chàng vẫn im lặng.

- Cô tôi còn bảo rằng... - Cô hầu ngừng lời, mặt bỗng đỏ lên rồi nói rất nhanh - Nếu tiên sinh không làm được bài thơ ấy thì thôi, đừng nên cố quá...

Nói xong cô chạy nhanh trở vào, mặt vẫn đỏ bừng như cố nén tiếng cười cứ chờ dịp vỡ oà ra.

Ánh mắt người khách tối thêm. Nhưng rồi nét mặt chàng bình tĩnh lại dần, hình như chàng đã hiểu ra mình đang ở đâu và cô chủ quán này là ai.

Chợt mỉm cười ranh mãnh như có điều gì thật thích thú, chàng cúi xuống viết nhanh hai câu còn lại của bài thơ rồi bước vội ra khỏi quán chẳng chào ai.

Hồ Xuân Hương cầm tờ hoa tiên trên có bài thơ của người khách mà cô hầu mới đưa lại, lẩm nhẩm đọc:

Thạch liên thiên

Thiên thạch nguyên lai bản thậm huyền

Nhất triều vân vũ thạch liên thiên

Bổ thiên thạch hữu kỳ công tại

Thiên thạch tương liên tự cổ truyền

Tạm dịch:

Đá kia thật cách xa trời

Mây mưa một sớm, đá - trời liền nhau

Vá trời đá giữ công đầu

Đá - trời vốn đã liền nhau tự nào

Một lúc thật lâu, nàng bỗng nói thành lời, giọng trầm xuống như thần thờ:

- Tài hoa, quả là tài hoa. Đúng là hoàn cảnh giữa ta và chàng... Chuyện trai gái mà không hề có một lời về trai gái, chuyện thông tục mà lời thơ mới thanh nhã làm sao. Mỗi chữ mỗi câu đều quện chặt vào đề mà không hề để lộ đề, vẫn “ý tại ngôn ngoại”¹ như thường. Đúng là tuyệt bút, có lẽ thủ khoa kỳ này về tay chàng chăng?

Quả thật kỳ thi năm ấy, Trần Phúc Hiển - tên người khách - đậu thủ khoa và được bổ làm tri phủ phủ Vĩnh Tường. Xuân Hương đã kết nghĩa trăm năm với ông thủ khoa hay chữ và đa tình ấy. Có người nói rằng chuyện tình của đôi trai tài gái sắc ấy đã bắt đầu bằng bài thơ “Thạch liên thiên”.

¹ Ý ở ngoài lời.

KỂ CHUYỆN HỒ XUÂN HƯƠNG

Hải Vy (sưu tầm, biên soạn)

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

175 - Giảng Võ - Hà Nội

ĐT: 38515380 - 37366522 * Fax: 38515381

Chịu trách nhiệm xuất bản

LÊ HUY HÒA

Biên tập: **HOÀNG THANH DUNG**

Họa sỹ: **NGUYỄN VĂN DÂN**

Sửa bản in: **TẤN TRUNG**

Trình bày bìa: **THANH BÌNH**

SÁCH LIÊN KẾT VỚI CÔNG TY TNHH ĐÔNG TÂN

Số 9 - Ngõ 40 - Thanh Nhân - Hà Nội

ĐT: 04.39722178 - 04.39722187

In 3.000 bản khổ 14,5 × 20,5cm tại Công ty TNHH Thương mại in NAHA. Số đăng ký KHXB số 434-2011/CXB/27-42/LĐ Cục Xuất bản cấp ngày 9/5/2011. Quyết định XB số 453 QĐLK/LĐ NXB Lao Động cấp ngày 30/12/2011. In xong và nộp lưu chiểu quý I/2012.

CÁC BẠN TÌM ĐỌC

SÁCH LIÊN KẾT VỚI CÔNG TY TNHH ĐÔNG TÂN

Số 9 - Ngõ 40 - Thanh Nhân - Hà Nội

Điện thoại: 04. 39722178 / 0904484249 - Fax: 04. 3972217

Email: dongtanhn@yahoo.com.vn - info@dongtan.vn

Website: www.dongtan.vn

Giá: 25.000đ